

Metodické poznámky

Tato publikace obsahuje roční časové řady (od roku 2000), čtvrtletní časové řady a pouze výjimečně měsíční časové řady. Vedle absolutních údajů jsou uváděny také indexy. Pokud není v tabulce nebo v metodických poznámkách uvedeno jinak, jedná se o index za sledované období proti stejnému období předchozího roku, přepočtené na stejné ceny, metodiku a organizační strukturu.

Obyvatelstvo

Údaje o počtu, složení obyvatelstva a jejich změnách jsou získávány ze sčítání lidu (zhruba v desetiletých intervalech) a z navazujících údajů o pohybu obyvatelstva a jejich bilancí v intercenzálním období.

Veškeré údaje se týkají všech obyvatel, kteří mají v České republice trvalé bydliště, a to bez ohledu na státní občanství. Od roku 2001 (v návaznosti na Sčítání lidu, domů a bytů 2001) údaje zahrnují také cizince s vízy nad 90 dnů (podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky) a cizince s přiznaným azylem (podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu). Od 1. 5. 2004, v návaznosti na tzv. euronovelu zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, se údaje týkají občanů zemí EU s přechodným pobytem na území ČR a občanů třetích zemí s dlouhodobým pobytem.

Údaje zohledňují rovněž události (sňatky, narození a úmrtí) občanů s trvalým pobytem na území ČR, které nastaly v cizině.

Relativní míry jsou definovány na tisíc obyvatel středního stavu, kojenecká úmrtnost jako počet zemřelých do jednoho roku na tisíc živě narozených.

Hrubý domácí produkt

Hrubý domácí produkt České republiky jako klíčový ukazatel systému národního účetnictví i hlavní složky výdajů na hrubý domácí produkt jsou vypočteny v souladu s principy Evropského systému národních účtů (ESA 2010).

Hrubý domácí produkt představuje souhrn hodnot přidaných zpracování ve všech odvětvích činností považovaných v systému národního účetnictví za produktivní (tj. včetně služeb tržních i netržních). Jde o propočet v kupních cenách, za které jsou realizovány tržní výkony (tzn. včetně daní z produktů a bez dotací na produkty). U netržních služeb jsou výkony vyjádřeny souhrnem mezispotřeby, náhrad zaměstnancům a spotřeby fixního kapitálu. Prvotní propočet je proveden v běžných cenách, pro potřeby sledování vývoje s vyloučením vlivu změn cen následuje převod do stálých cen.

Výdaje na konečnou spotřebu domácností zahrnují hodnotu výrobků a služeb užitých domácnostmi pro uspokojení individuálních potřeb, uhrazených z důchodů domácností a pořízených nákupem, dary i formou naturální spotřeby. Nepatří sem však nákupy určené pro podnikatelskou činnost.

Výdaje na konečnou spotřebu vlády a neziskových institucí sloužících domácnostem (včetně společenských organizací) představují hodnotu netržních služeb poskytovaných uvedenými institucemi pro uspokojení individuálních a kolektivních potřeb, hrazenou ze státního rozpočtu, rozpočtu obcí a z jiných příspěvků. Vyčísluje se jako rozdíl mezi výkony (v pojetí výše popsaném) a příjmy z vlastní činnosti (nepatří sem např. daně, pokuty, poplatky) všech rozpočtových institucí a většiny příspěvkových organizací poskytujících netržní služby, zdravotních pojišťoven a neziskových institucí sloužících domácnostem. Společnou charakteristikou těchto institucí je, že jejich činnost není motivována tvorbou zisku.

Tvorba hrubého fixního kapitálu obsahuje hodnotu pořízení hmotného i nehmotného investičního majetku koupeného, převzatého nebo vyrobeného ve vlastní režii, sníženou o jeho prodej a předání. Patří sem i pořízení formou finančního leasingu. Cílem pořízení je vždy využívat tento investiční majetek při produktivní činnosti, nespádají sem předměty dlouhodobé spotřeby pořízené domácnostmi pro uspokojování konečné spotřeby.

Tvorba hrubého kapitálu ve formě **změny stavu zásob, rezerv a cenností** se určuje jako rozdíl mezi doplňováním a čerpáním těchto zásob.

Vývoz zmenšený o dovoz (netto vývoz) charakterizuje vliv zahraničního obchodu zbožím a službami na možnosti užití produkce rezidenty. Vývoz i dovoz zboží je zachycen v národním pojetí zahrnujícím pouze transakce rezidentů s nerezidenty. Jeho zjištění se opírá zejména o výstupy ze statistického šetření vývozu a dovozu zboží ve vztahu k členským zemím EU (v systému Intrastat) a vyčerpávajícího sledování

k ostatním zemím (celní deklarace). Údaje o příjmech a výdajích za služby jsou získávány ze statistického šetření a z platební bilance.

Pokladní plnění státního rozpočtu

Uvedeny jsou pouze ukazatele příjmy celkem, výdaje celkem a přebytek (schodek) státního rozpočtu, a to v metodice a cenách jednotlivých sledovaných let. Je uváděna hodnota rozpočtu příjmů a výdajů platná ke konci období. V ročních údajích je uváděn konečný platný roční rozpočet.

Stav vkladů a půjček domácností celkem

Vklady a půjčky domácností u rezidentských peněžních ústavů obsahují údaje (v národní a cizí měně) za sektor domácností, tj. za jednotlivé občany a drobné podnikatele nezapsané v obchodním rejstříku. Zdrojem informací jsou údaje z databáze České národní banky (ČNB).

Indexy cen výrobců

Od ledna 2009 jsou cenové indexy průmyslových výrobců a tržních služeb sestavovány, počítány a publikovány podle Klasifikace produkce CZ-CPA. Vyčerpávající informace o nové klasifikaci jsou uvedeny na webových stránkách ČSÚ pod odkazem:

www.czso.cz/csu/czso/klasifikace

Cenové indexy jsou počítány na základě cen za výběrové soubory reprezentantů do úhrnu pomocí výpočetního vzorce typu Laspeyres. Pro výpočet se používají váhy základního období (tj. roční struktura tržeb, výnosů apod.).

$$I_{1/0} = \frac{\sum \frac{p_1}{p_0} p_0 q_0}{\sum p_0 q_0} * 100$$

p_1 cena ve sledovaném období

p_0 cena v základním období

$p_0 \cdot q_0$ stálá váha – hodnotový ukazatel základního období (tržby, výnosy apod.)

Ceny, které jsou předmětem statistických zjišťování, jsou cenami převážně realizačními, smluvními (bez vlastní spotřeby), určené výhradně pro tuzemský trh (pro podnikovou sféru). Zjišťované ceny jsou očištěny od daně z přidané hodnoty.

Index cen zemědělských výrobců

V průběhu roku 2012 byl podroben index cen zemědělských výrobců **standardní komplexní revizi**. V rámci této revize byl revidován výběr reprezentantů a respondentů, byl stanoven nový cenový a indexní základ a zavedena nová váhová struktura na bázi struktury tržeb za zemědělskou produkci v jednotlivých měsících.

Cenové indexy zemědělských výrobců jsou **od ledna 2013** počítány na nových váhových schématech odvozených od průměru tržeb za roky 2009, 2010 a 2011. Indexy jsou počítány k novému základu **průměr roku 2010 = 100**.

Váhové podíly zemědělských sezónních a nesezónních komodit se v různých měsících roku od sebe navzájem liší, proto bylo ve výpočtu indexu použito dvourozměrného, váhového schématu ve tvaru matice. Jeden rozměr je určen pro vertikální agregaci od úrovně reprezentantů až po nejvyšší úroveň, druhý rozměr je pro 12 měsíců v roce. Nominálnímu součtu 1000 je pak roven součet vah nejvyšší agregace „Zemědělské výroba včetně ryb“ za každý měsíc v roce. **Od ledna 2013 se tudíž využívá proměnlivých měsíčních vah pro výpočet indexu cen zemědělských výrobců.**

Indexy cen zemědělských výrobců jsou počítány na základě zjišťování ze 71 základních zemědělských výrobků (cenových reprezentantů), z toho je 55 rostlinných, včetně ovoce a zeleniny, a 16 živočišných

výrobků. Dále se sledují ceny dalších 40 reprezentantů, které do výpočtu indexů nevstupují. Publikují se pouze jejich ceny.

Ceny jsou zjišťovány prostřednictvím státního statistického výkazu **Ceny Zem 1-12** u cca 500 vybraných výrobců v zemědělství (u družstevních, soukromých a státních organizací). Ceny jsou očištěny od daně z přidané hodnoty. Zjišťovány jsou realizační, smluvní ceny (bez vlastní spotřeby), určené pro tuzemský i zahraniční trh bez dopravních nákladů spojených s přepravou k odběrateli.

Indexy cen průmyslových výrobců

Ceny průmyslových výrobců jsou zjišťovány měsíčně na základě údajů z vybraných organizací (cca 1 200) za vybrané reprezentanty (cca 5 200). Vykazované ceny jsou ceny sjednané mezi dodavatelem a odběratelem v tuzemsku bez DPH a spotřební daně (bez nákladů na dopravu k zákazníkovi a nákladů s ním spojených) fakturované za významnější obchodní případy.

Z vykázaných cen se na stálých váhách počítá index cen průmyslových výrobců. Ten měří průměrný cenový vývoj všech průmyslových výrobků vyrobených a prodaných na domácím, českém trhu. Za průmyslové výrobky se považují výrobky vyrobené v odvětvích kategorií B až E podle Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE).

V průběhu roku 2008 došlo k přechodu z původní Standardní klasifikace produkce (SKP 2003) na novou klasifikaci (CZ-CPA 2008). Od ledna 2009 jsou cenové indexy sestavovány, počítány a publikovány podle klasifikace CZ-CPA. Přepočítání cenových indexů za minulá období bylo provedeno až do roku 1991 včetně.

Přepočítání bylo založeno na převodu odpovídajících podílů stálých vah jednotlivých 4-místných tříd SKP do tříd nové klasifikace CZ-CPA. Více informací o nové klasifikaci je uvedeno pod odkazem Klasifikace, číselníky.

V průběhu roku 2011 proběhla standardní komplexní revize indexů cen průmyslových výrobců. Na jejím základě jsou cenové indexy od ledna 2012 počítány na nových váhách za rok 2010. Váhy u indexů cen průmyslových výrobců byly stanoveny na základě struktury tuzemských tržeb za rok 2010 z výkazů Prům 2-01, P4-01 a Ceny Prům 1-12.

Cenové indexy vypočítávané k základu prosinec 2005 = 100 byly nahrazeny novými technickými indexy s cenovým základem prosinec 2010 = 100. Takto vypočtené indexy jsou od čtyřmístné úrovně klasifikace CZ-CPA výše řetězeny ke stávajícím indexním základům průměr roku 2005 = 100 a prosinec 2005 = 100, čímž je zajištěno pokračování současných časových řad indexů.

Základní časovou řadou pro výpočet odvozených indexů (meziměsíční, meziroční a klouzavý) je průměr 2005 = 100.

Růst (pokles) cen průmyslových výrobců udává, o kolik % se v dané měsíci zvýšila (snížila) průměrná cenová hladina těchto cen v porovnání s průměrnou cenovou hladinou ve stejném období předchozího roku.

Indexy cen tržních služeb

Úhrnný index cen **tržních služeb v podnikatelské sféře** (tj. mezi podnikatelskými subjekty) je počítán v měsíční časové řadě od roku 1994. Od ledna 2009 cenová šetření zahrnují vybrané služby obsažené v Klasifikaci produkce (CZ-CPA 2008) v oddílech: 49, 50, 51, 52, 53, 61, 62, 63, 64, 65, 68, 69, 71, 73, 74, 77, 78, 80, 81 a 82.

V průběhu roku 2012 proběhla standardní komplexní revize výpočtu indexů cen tržních služeb. Cenové indexy jsou od ledna 2013 počítány na nových váhách, založených na struktuře tržeb roku 2011. Nově vypočtené indexy k základu průměr roku 2011 = 100 byly nařetězeny ke stávajícímu cenovému základu průměr roku 2005 = 100 v prosinci 2012, čímž je zajištěno pokračování dosavadních časových řad indexů.

Celkem je zjišťováno pomocí měsíčních výkazů cca 240 stálých cenových reprezentantů od cca 550 respondentů.

Sledovanými cenami jsou převážně ceny realizační, smluvní, popřípadě katalogové, které jsou očištěny od daně z přidané hodnoty. Jedná se převážně o ceny služeb, určených pro tuzemský trh.

Index cen stavebních prací

Index cen stavebních prací je odhadován na podkladě výsledků šetření cen materiálů a výrobků spotřebovávaných ve stavebnictví za běžný měsíc (Ceny Prům 1-12). Do odhadu hodnoty indexu jsou kromě

materiálových vlivů zahrnutý i vlivy nemateriálové povahy. Jedná se především o pohyb průměrné měsíční mzdy ve stavebnictví, dopravní náklady, režie a zisk.

Odhady měsíčního vývoje cenového indexu se vždy po uplynutí čtvrtletí (45. den) **zpětně zpřesňují** (tj. běžně revidují) podle nejnovějších výsledků přímého čtvrtletního šetření cen stavebních prací Ceny Stav 1-04.

Základní cenovou hladinou pro výpočet cenových indexů je průměr roku 2005. Odvozeně jsou počítány indexy meziroční a meziměsíční.

Spotřebitelské ceny

Vývoj indexů spotřebitelských cen (životních nákladů) se sleduje na spotřebních koších založených na souboru vybraných druhů zboží a služeb placených obyvatelstvem. Za cenové reprezentanty byly vybrány takové výrobky a služby, které se významně podílejí na vydáních obyvatelstva a svým rozsahem pokrývají celou sféru spotřeby. Celkový počet reprezentantů je cca 700.

Váhy ve spotřebních koších pro výpočet indexů spotřebitelských cen od roku 2016 byly stanoveny na základě údajů o výdajích domácností podle výsledků statistiky rodinných účtů za rok 2014, které byly korigovány na základě údajů statistiky národních účtů.

Ceny jednotlivých druhů zboží a služeb jsou zjišťovány měsíčně, přímo ve vybraných prodejnách a provozovnách služeb (cca 9 000), pracovníky statistických orgánů ve 35 vybraných okresech v celé ČR a hl. m. Praze.

Výpočet indexů spotřebitelských cen (životních nákladů) je prováděn na stálých váhách podle vzorce Laspeyresova:

$$I_{1/0} = \frac{\sum \frac{p_1}{p_0} p_0 q_0}{\sum p_0 q_0} * 100$$

p_1 cena zboží (služby) ve sledovaném (běžném) období

p_0 cena zboží (služby) v základním období

$p_0 \cdot q_0$ stálá váha - výdaje domácností za zboží (službu) v základním období

Od roku 2016 došlo u cenových indexů ke změně ceny základního období z prosince 2013 na prosinec 2015. Vypočtené indexy jsou na všech úrovních spotřebního koše řetězeny k základu průměr roku 2005 = 100. K převedení indexu k základu prosinec 2015 = 100 do časové řady indexů k základu průměr roku 2005 = 100 se používá konstanta (index za prosinec 2015 k základu průměr roku 2005 = 100). Index k základu průměr roku 2005 = 100 je vypočítán vynásobením konstanty indexem k základu prosinec 2015 = 100. Tím je zajištěno pokračování dosavadní časové řady indexů se základem průměr roku 2005 = 100, ze které jsou počítány indexy k dalším základům (předchozí měsíc = 100, stejné období předchozího roku = 100 a index klouzavých průměrů za posledních 12 měsíců k průměru 12-ti předcházejících měsíců).

Zaměstnanci a mzdy

Údaje se týkají zaměstnanců v evidenčním počtu ekonomických subjektů, který zahrnuje osoby v pracovním, služebním nebo členském poměru (součástí členství je též pracovní vztah) k zaměstnavateli (dále jen „pracovní poměr“).

V údajích o počtu zaměstnanců a průměrných hrubých měsíčních mzdách nejsou zahrnuty osoby vykonávající veřejné funkce (např. poslanci, senátoři, uvolnění členové zastupitelstev všech stupňů), soudci, ženy na mateřské dovolené, osoby na rodičovské dovolené (nepracují-li současně v pracovním poměru), učni, osoby pracující pro firmu na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, zaměstnanci ekonomických subjektů statisticky nesledovaných.

Průměrná hrubá měsíční mzda představuje podíl mezd bez ostatních osobních nákladů připadající na jednoho zaměstnance evidenčního počtu za měsíc. Do mezd se zahrnují základní mzdy a platy, příplatky a doplatky ke mzdě nebo platu, odměny, náhrady mezd a platů, odměny za pracovní pohotovost a jiné složky mzdy nebo platu, které byly v daném období zaměstnancům zúčtovány k výplatě. Nezahrnují se náhrady mzdy nebo platu za dobu trvání dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény placené zaměstnavatelem. Jedná se o hrubé mzdy, tj. před snížením o pojistné na veřejné zdravotní pojištění

a sociální zabezpečení, zálohové splátky daně z příjmů fyzických osob a další zákonné nebo se zaměstnancem dohodnuté srážky.

Od 1. čtvrtletí 2009 došlo ve statistice práce a mezd ke změnám v metodice zjišťování a prezentaci výsledků.

Mezi nejdůležitější změny v metodice patří:

- údaje jsou zpracovávány a publikovány podle nové Klasifikace ekonomických činností CZ NACE (národní verze NACE Rev.2), která nahradila dříve používanou klasifikaci OKEČ (národní verze NACE Rev.1.1),
- byly uplatněny nové metody odhadů non-response a nově zavedeny doodhady za nešetřenou část populace, které vycházejí z administrativních zdrojů dat,
- údaje o počtu zaměstnanců a průměrných mzdách jsou uvedeny v přepočtu na plně zaměstnané (dříve na fyzické osoby), za celé národní hospodářství.

Průměrný evidenční počet zaměstnanců přepočtený je přepočtem průměrného evidenčního počtu zaměstnanců ve fyzických osobách podle délky jejich pracovních úvazků na zaměstnavatelem stanovenou (plnou) pracovní dobu.

Průměrná hrubá měsíční mzda za celé národní hospodářství zahrnuje údaje za všechny zaměstnance. Je uvedena na přepočtené počty zaměstnanců, zohledňuje tak délku pracovních úvazků zaměstnanců.

Index nákladů práce

Index nákladů práce je čtvrtletní ukazatel vývoje trhu práce, který měří změnu hodinových nákladů práce v aktuálním čtvrtletí k základnímu období (celý rok 2012). Výpočet vychází z existujících datových zdrojů: data o mzdách jsou přebírána ze čtvrtletního výkaznictví ČSÚ – odhady za celé národní hospodářství; ostatní náklady práce jsou konstruovány jako odhady ze struktury ročního šetření o úplných nákladech práce; data za odpracované hodiny jsou vypočtena pomocí skutečně odpracovaných hodin za týden ve čtvrtletí z Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS). Schéma výpočtu LCI je legislativně upraveno nařízením Evropské Rady a Parlamentu č. 450/2003 a dále nařízením Evropské komise č. 1 216/2003.

Úplné náklady práce jsou celkové náklady zaměstnavatele na získání a výchovu zaměstnanců, na odměňování za práci a na zabezpečení sociálních potřeb zaměstnanců. Zahrnují mzdy a platy (včetně náhrady mzdy za neodpracovanou dobu), sociální náklady a výdaje (zákonné a dobrovolné), sociální požitky, personální náklady a daně a dotace související se zaměstnáváním lidí.

Nezaměstnanost

Zdrojem dat o počtech uchazečů o zaměstnání evidovaných na úřadech práce je Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV).

Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce jsou fyzické osoby, které osobně požádají o zprostředkování vhodného zaměstnání krajskou pobočku úřadu práce, v jejímž obvodu mají bydliště, a při splnění zákonem stanovených podmínek jsou krajskou pobočkou úřadu práce zařazeny do evidence uchazečů o zaměstnání.

Dosažitelní uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce jsou evidovaní uchazeči (včetně občanů EU a EHP), kteří mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání při nabídce vhodného pracovního místa, protože nemají žádnou objektivní překážku pro přijetí do zaměstnání.

Podíl nezaměstnaných osob vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce ve věku 15–64 let ze všech obyvatel ve stejném věku.

Míra volných pracovních míst

Míra volných pracovních míst se počítá jako podíl volných míst na celkovém počtu obsazených a volných míst. V souladu s doporučením Eurostatu je použita metodika, která do celkového počtu volných míst nezahrnuje místa vznikající u firem či soukromníků, do té doby bez zaměstnanců. Počet volných míst je přebírána ze statistiky MPSV, počet obsazených míst je v podmínkách ČR definován jako součet počtu zaměstnanců a členů produkčních družstev s jediným a dalším zaměstnáním z VŠPS.

Vybrané ukazatele z VŠPS

Veškeré údaje v časové řadě jsou v jednotné metodice odpovídající platným definicím Eurostatu a doporučením Mezinárodní organizace práce (ILO).

Do počtu **zaměstnaných v národním hospodářství** nejsou zahrnuty osoby na rodičovské dovolené. Na druhé straně sem jsou zahrnuti příslušníci armády, tj. vojáci z povolání. Do roku 2004 byli započtení mezi zaměstnané i vojáci v základní vojenské službě.

Kategorie **nezaměstnaných** koresponduje s definicí ILO, tzn., že vedle osob splňujících tři standardní podmínky (osoba nemá zaměstnání, ochota nastoupit do zaměstnání během 14 dnů, aktivní hledání práce) pro zařazení mezi nezaměstnané zahrnuje i osoby, které si již práci našly, ale nástup je stanoven do 3 měsíců od nalezení.

Zahranिční obchod podle pohybu zboží (přeshraniční statistika)

Zdrojem informací o zahraničním obchodu jsou data získávaná celními orgány. Od roku 2004 zajišťuje jejich sběr a prvotní kontrolu Celní správa České republiky, další zpracování, kontrolu a následné zveřejnění dat provádí Český statistický úřad.

V souladu se závaznými předpisy EU je zjišťování údajů o vývozu a dovozu legislativně upraveno celním zákonem č. 13/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů, s platností od 23. listopadu 2012 vyhláškou Ministerstva financí č. 421/2012 Sb., pro obchod s třetími zeměmi, kterou se provádějí některá ustanovení celního zákona. Pravidla provádění Intrastatu stanoví vyhláška č. 201/2005 Sb., o statistice vyváženého a dováženého zboží a způsobu sdělování údajů o obchodu mezi Českou republikou a ostatními členskými státy Evropských společenství, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.

Statistika zahraničního obchodu je souhrnem vnitrounijního obchodu (tj. obchodu s členskými státy EU) a obchodu se státy mimo EU. Údaje o zboží, které je předmětem obchodu mezi členskými státy Společenství, předává zpravodajská jednotka celnímu úřadu na výkazu pro Intrastat s údaji o odeslání nebo přijetí zboží. Údaje o vyváženém a dováženém zboží v rámci obchodu se státy mimo EU se uvádějí v celním prohlášení (Jednotný správní doklad).

Údaje za vývoz jsou sestavovány podle země určení, údaje za dovoz podle země původu.

Registr ekonomických subjektů

Tabulka o počtech jednotek v registru ekonomických subjektů je sestavena na základě údajů z registru ekonomických subjektů podle stavu registrace k příslušnému datu.

Registr ekonomických subjektů eviduje právnické osoby, organizační složky státu, které jsou účetní jednotky, podílové fondy a dále fyzické osoby, které mají postavení podnikatele.

Ekonomické subjekty se zjištěnou aktivitou jsou subjekty, které podle informací z administrativních zdrojů nebo ze statistických zjišťování vykazují ekonomickou aktivitu.

Soukromí podnikatelé celkem zahrnují do konce roku 1991 fyzické osoby s povolením k podnikání podle zákona č. 105/90 Sb., o soukromém podnikání občanů, od roku 1992 fyzické osoby s živnostenským oprávněním a od 3. čtvrtletí 1991 i samostatně hospodařící rolníky, u kterých od 1. 5. 2004 do 1. 5. 2009 proběhla transformace na zemědělské podnikatele – fyzické osoby.

Obchodní společnosti zahrnují veřejné obchodní společnosti, společnosti s ručením omezeným, komanditní společnosti, akciové společnosti a od roku 2010 i evropské společnosti a evropská hospodářská zájmová sdružení. Družstvy se rozumí družstva a evropské družstevní společnosti. Do počtu státních podniků nejsou zahrnuti státní podniky v likvidaci.

Od roku 2013 se hlavním zdrojem dat pro RES stal registr osob (ROS), který je součástí systému základních registrů. V důsledku této skutečnosti se již nerozlišují fyzické osoby zapsané a nezapsané v obchodním rejstříku.

Zemědělství

Výroba hovězího a vepřového masa vyjadřuje hmotnost jatečně upravených těl (jatečnou hmotnost) zvířat, jejichž maso bylo uznáno za vhodné k lidské spotřebě. Zahrnuje jak zvířata z tuzemských chovů, tak dovezená zvířata. Nezahrnuje zvířata z tuzemských chovů vyvezená do zahraničí. Výroba drůbežního masa

je vypočtena z údajů o nákupu jatečné drůbeže, případně o porážkách z vlastního chovu, které jsou přebírány z resortního šetření Ministerstva zemědělství a přepočteny na jatečnou hmotnost. Výroba masa je zjišťována ve všech registrovaných jatkách. Nákup mléka vyjadřuje nákup syrového mléka mlékárnami, včetně syrového mléka, následně vyvezeného do zahraničí. Nezahrnuje nákup mléka ze zahraničí. Údaje jsou přebírány z resortního šetření Ministerstva zemědělství.

Průmysl

Index průmyslové produkce (IPP) měří vlastní výstup průmyslových odvětví i průmyslu celkem očištěný od cenových vlivů. Při jeho výpočtu se z větší části vychází z tržeb za vlastní výrobky a služby přeceněné do stálých cen, v případě vybraných odvětví charakterizují vývoj odvětví fyzické objemy produkce výrobních reprezentantů. Index je primárně počítán jako měsíční bazický index, a to na úrovni dvouciferného oddílu CZ-NACE. Při agregaci na vyšší úroveň se využívají váhy odvozené ze struktury přidané hodnoty v bazickém roce (agregace na úroveň sekcí, hlavních průmyslových seskupení a na průmysl celkem).

V souladu s předpisy Eurostatu index průmyslové produkce pokrývá sekce CZ-NACE B, C, D (kromě skupiny 35.3).

Dříve používaná klasifikace OKEČ (národní verze NACE Rev.1.1.) byla nahrazena novou klasifikací ekonomických činností CZ-NACE (národní verze NACE Rev.2).

Bližší informace viz www.czso.cz/csu/czso/prumysl_metodika.

Změna bazického období od roku 2013

Od roku 2013 dochází ke změně bazického období krátkodobých statistik, což představuje standardní krok prováděný v pětileté periodě a koordinovaný v rámci Evropského statistického systému.

Změna má následující důsledky:

- Základní období u bazických indexů se mění z průměru roku 2005 na průměr roku 2010.
- Došlo k použití nových váhových schémat odvozených z výsledků strukturální podnikové statistiky za rok 2010.
- V souladu s manuálem Eurostatu ke krátkodobým statistikám byly nové váhy využity ke zpětnému přepočtu dat do roku 2009. To má za následek revizi dat za roky 2009–2012.
- Data za roky 2000–2008 byla s aktualizovanými výsledky propojena za pomoci přepočítacích můstků metodou annual overlap. Vlastností této metody je, že meziroční indexy 2009/2008 za celoroční kumulace zůstávají po propojení stejné jako u původních dat a nemění se průběh řad za roky 2000–2008, tzn. po propojení se nemění meziroční indexy. Důsledkem změny však je, že historické řady před rokem 2009 ztrácí aditivitu, tzn. nejsou agregovatelné pomocí aktuálního váhového schématu.

Stavebnictví

Stavebními pracemi se rozumí provádění specializovaných i nespécializovaných stavebních činností. Patří sem práce na novostavbách, opravách, provádění nástaveb a přestaveb budov i inženýrských děl, výstavba prefabrikovaných objektů na staveništi a staveb dočasného charakteru. Zahrnují se i montážní práce stavebních konstrukcí a hodnota zabudovaného materiálu a konstrukcí. Jedná se o práce uvedené v CZ-CPA pod kódy 41, 42 a 43.

Index je vypočten ze stálých cen roku 2010.

Změna bazického období od roku 2013

Od roku 2013 dochází ke změně bazického období krátkodobých statistik, což představuje standardní krok prováděný v pětileté periodě a koordinovaný v rámci Evropského statistického systému. V případě statistiky stavebnictví se tato změna týká ukazatele index stavební produkce.

Změna má následující důsledky:

- Základní období u bazických indexů se mění z průměru roku 2005 na průměr roku 2010.

- Došlo k použití nových váhových schémat odvozených z výsledků strukturální podnikové statistiky za rok 2010.
- V souladu s manuálem Eurostatu ke krátkodobým statistikám byly nové váhy využity ke zpětnému přepočtu dat do roku 2009. To má za následek revizi dat za roky 2009–2012.
- Data za roky 2000–2008 byla s aktualizovanými výsledky propojena za pomoci přepočítacích můstků metodou annual overlap. Vlastností této metody je, že meziroční indexy 2009/2008 za celoroční kumulace zůstávají po propojení stejné jako u původních dat a nemění se průběh řad za roky 2000–2008, tzn. po propojení se nemění meziroční indexy. Důsledkem změny však je, že historické řady před rokem 2009 ztrácí aditivitu, tzn. nejsou agregovatelné pomocí aktuálního váhového schématu.

Bytová výstavba

Bytem se rozumí místnost nebo soubor místností, které jsou podle rozhodnutí stavebního úřadu určeny k bydlení a mohou tomuto účelu sloužit jako samostatné bytové jednotky. Do počtu bytů se započítávají i samostatné pokoje v žákovských domovech, vysokoškolských kolejích, domovech pracujícího dorostu a pokoje ve svobodárnách, které nejsou obhospodařovány obecními úřady.

Byty zahájené jsou od roku 2006 byty v těch domech, jejichž výstavba byla ve sledovaném období povolena na základě vydaného stavebního povolení, a od roku 2007 na základě vydaného stavebního povolení nebo stavebního ohlášení, a to bez ohledu na to, zda tyto byty byly ve sledovaném období dokončeny či nikoliv. Za dům je pro účely této definice považován rodinný dům, bytový dům, nástavba, vestavba nebo přístavba k oběma uvedeným domům, dům s pečovatelskou službou a domov-penzion, nebytový objekt (služební byty – zpravidla mimo bytové objekty) a jakýkoliv nebytový prostor, jehož adaptací vznikne nový byt.

Byty dokončené jsou byty, na které ve smyslu zákona č. 183/2006 Sb. (Stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, byl příslušným stavebním úřadem do konce sledovaného období podle § 122 vystaven kolaudační souhlas.

Stavební povolení

Stavebním povolením se rozumí celkový počet stavebních povolení, stavebních ohlášení, staveb povolených na podkladě veřejnoprávní smlouvy a staveb ve zkráceném stavebním řízení autorizovaným inspektorem, které byly ve smyslu zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, vydány a evidovány příslušným stavebním úřadem.

Orientační hodnota staveb zahrnuje celkové náklady včetně technologie (v běžných cenách) vynaložené na přípravu, realizaci a uvedení stavby do provozu.

Tržby v motoristickém segmentu, maloobchodě, ubytování, stravování a pohostinství

Tržby v motoristickém segmentu, maloobchodě, ubytování, stravování a pohostinství – celkové tržby bez DPH za zboží, vlastní výrobky a služby, zjišťované měsíčním šetřením na konstantním poli podniků.

Publikovaný ukazatel je index těchto tržeb proti stejnému období předchozího roku, a to za motoristický segment, maloobchod, ubytování, stravování a pohostinství; podle Klasifikace ekonomických činností CZ-NACE, což je národní verze klasifikace NACE Rev. 2, se jedná o tyto oddíly:

45 tržby za obchod, údržbu a opravy motorových vozidel

47 tržby maloobchodu kromě motorových vozidel včetně maloobchodního prodeje pohonných hmot

55 tržby za ubytování

56 tržby za stravování a pohostinství

Specifikace indexů tržeb podle podrobnějšího sortimentního členění:

maloobchod kromě maloobchodního prodeje pohonných hmot – CZ-NACE 47 bez 47.3

maloobchodní prodej pohonných hmot – CZ-NACE 47.3

maloobchod s převahou potravin v nespécializovaných prodejnách – CZ-NACE 47.11

maloobchod s potravinami ve specializovaných prodejnách – CZ-NACE 47.2

maloobchod s nepotravinářským zbožím – CZ-NACE 47.19 + 47.4 až 47.9

Index v běžných cenách: stejné období předchozího roku = 100

Index ve stálých cenách: stejné období předchozího roku = 100

(pro deflací použít cenový index k průměru roku 2010)

Změna bazického období od roku 2013

Od roku 2013 došlo **ke změně bazického období krátkodobých statistik**, což představuje standardní krok prováděný v pětileté periodě a koordinovaný v rámci Evropského statistického systému.

Změna měla následující důsledky:

- Základní období u bazických indexů se změnilo z průměru roku 2005 na průměr roku 2010.
- Došlo k použití nových váhových schémat odvozených z výsledků strukturální podnikové statistiky za rok 2010.
- V souladu s manuálem Eurostatu ke krátkodobým statistikám byly nové váhy využity ke zpětnému přepočtu dat do roku 2009. To mělo za následek revizi dat za roky 2009–2012.
- Data za roky 2000–2008 byla s aktualizovanými výsledky propojena za pomoci přepočítacích můstků metodou annual overlap. Vlastností této metody je, že meziroční indexy 2009/2008 za celoroční kumulace zůstávají po propojení stejné jako u původních dat a nemění se průběh řad za roky 2000–2008, tzn. po propojení se nemění meziroční indexy. Důsledkem změny však je, že historické řady před rokem 2009 ztrácí aditivitu, tzn. nejsou agregovatelné pomocí aktuálního váhového schématu.

Doprava

Tržby v dopravě a skladování – zdrojem dat je měsíční zjišťování SP1-12 s přílohami. Měsíčně jsou sledovány celkové tržby bez DPH za zboží, vlastní výrobky a služby. Publikovaný ukazatel je index těchto tržeb oproti stejnému období předchozího roku a to za Dopravu a skladování (CZ-NACE 49 až 53 dle klasifikace ekonomických činností). Revize a změna bazického období od roku 2013 viz kapitola Tržby v motoristickém segmentu, maloobchodě, ubytování, stravování a pohostinství.

Návštěvnost v hromadných ubytovacích zařízeních

Zdrojem informací je pravidelné šetření v hromadných ubytovacích zařízeních, které je rozděleno na měsíční šetření, do kterého jsou zahrnuty všechny kategorie hotelů, a čtvrtletní šetření obsahující zbylá hromadná ubytovací zařízení (např. penziony, kempy, či turistické ubytovny). Údaje o návštěvnosti jsou souhrnem zpracovaných dat za předložené dotazníky a za statisticky dopočetná data ubytovacích zařízení, od kterých nebyl vyplněný dotazník získán.

V roce 2012 došlo k přerušení souvislé časové řady a od tohoto roku jsou publikována data v nové srovnatelné časové řadě. Nerevidované údaje za roky 2000 až 2013 jsou umístěny v archivu. V září 2007 provedl ČSÚ revizi dat za období 2000–2006 v souvislosti se změnou územního členění ve smyslu zákona č. 387/2004 Sb., o změnách hranic krajů. Při této příležitosti došlo rovněž k zpětné opravě údajů. Revize se dotkla dat za jednotlivé kraje nikoli údajů za ČR celkem.

Hromadné ubytovací zařízení – zařízení s minimálně pěti pokoji nebo deseti lůžky, sloužící pro účely cestovního ruchu, tj. poskytující přechodné ubytování hostům (včetně dětí) za účelem dovolené, zájezdu, lázeňské péče, služební cesty, školení, kursu, kongresu, symposia, pobytu dětí ve škole v přírodě, v letních a zimních táborech apod.

Počet hostů – host v ubytovacím zařízení je každá osoba (nezahrnuje se personál a majitelé ubytovacího zařízení, kteří v ubytovacím zařízení bydlí), která použila služeb zařízení k přechodnému ubytování včetně dětí. Host může použít služeb ubytovacího zařízení z důvodu dovolené, zájezdu, lázeňské péče, služební cesty, školení, kursu, kongresu, symposia, pobytu dětí ve škole v přírodě, v letních a zimních

táborech apod. V rekreačních zařízeních a školicích střediscích podniku (odborových svazů) se hostem rozumí každá osoba, která použila zařízení k přechodnému ubytování z výše vyjmenovaných důvodů, ať se jedná o vlastní zaměstnance podniku, jejich rodinné příslušníky nebo osoby k podnikům cizí. V léčebných lázních se hostem rozumí každá osoba, která podstoupí lázeňskou léčbu bez ohledu na způsob hrazení léčení, komplexnost léčby apod. Mezi hosty se nezapočítávají osoby, které využívají služeb ubytovacího zařízení k přechodnému ubytování za účelem zaměstnání, či řádného studia (pokud doba jeho trvání překročí 1 rok).

Počet přenocování – celkový počet přenocování (strávených nocí) hostů ubytovaných v ubytovacích zařízeních ve sledovaném období.

Indexy tržeb bez DPH ve vybraných službách

Indexy tržeb slouží pro analýzy krátkodobého vývoje a možné predikce budoucího vývoje v jednotlivých odvětvích. Zdrojem dat je měsíční statistické zjišťování SP 1-12 s přílohami. Měsíčně jsou sledovány celkové tržby bez DPH za zboží, vlastní výrobky a služby. Publikovaný ukazatel je index těchto tržeb proti stejnému období předchozího roku za sekce L, M a N podle Klasifikace ekonomických činností CZ-NACE.

Výše uvedené sekce zahrnují následující oddíly činností:

Sekce L – Činnosti v oblasti nemovitostí

oddíl 68 Činnosti v oblasti nemovitostí

Sekce M – Profesní, vědecké a technické činnosti

oddíl 69 Právní a účetnické činnosti

oddíl 70 Činnosti vedení podniků; poradenství v oblasti řízení

oddíl 71 Architektonické a inženýrské činnosti; technické zkoušky a analýzy

oddíl 73 Reklama a průzkum trhu

oddíl 74 Ostatní profesní, vědecké a technické činnosti

Sekce N – Administrativní a podpůrné činnosti

oddíl 77 Činnosti v oblasti pronájmu a operativního leasingu

oddíl 78 Činnosti související se zaměstnáním

oddíl 79 Činnosti cestovních agentur, kancelářů a jiné rezervační a související činnosti

oddíl 80 Bezpečnostní a pátrací činnosti

oddíl 81 Činnosti související se stavbami a úpravou krajiny

oddíl 82 Administrativní, kancelářské a jiné podpůrné činnosti pro podnikání

V rámci sekce M nejsou sledovány oddíly 72 – Výzkum a vývoj a 75 – Veterinární činnosti, sekce N neobsahuje skupinu 813 – Činnosti spojené s úpravou krajiny.

Revize a změna bazického období od roku 2013 viz kapitola Tržby v motoristickém segmentu, maloobchodě, ubytování, stravování a pohostinství.

Sociální dávky a sociální výpomoci, příspěvky na sociální zabezpečení

Sociální dávky a sociální výpomoci vyplacené domácnostem jsou běžné, pravidelné i nepravidelné, peněžní i naturální platby (transfery) občanům z fondů sociálního zabezpečení, včetně dávek z rozpočtů ústředních orgánů pro tzv. necivilní složky a dávek ze zahraničí. Dále se sem zahrnují platby z penzijního připojištění od fondů penzijních společností, dobrovolné podpory od zaměstnavatelů, vlády a od soukromých neziskových organizací, které poskytují služby obyvatelstvu. Sociální dávky a výpomoci se rozdělují na:

Dávky důchodového pojištění, které zahrnují starobní, invalidní, sirotčí a jiné důchody (včetně důchodů z připojištění).

Dávky nemocenského pojištění zahrnují nemocenské, podporu při ošetřování člena rodiny, peněžitou pomoc v mateřství, vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství a dávky nemocenského pojištění jinde nezařazené. Nezahrnuje náhrady mezd v době nemoci poskytované zaměstnavatelem.

Dávky v nezaměstnanosti. Podporu v nezaměstnanosti pobírá uchazeč o zaměstnání, registrovaný u úřadu práce po dobu pěti až jedenácti měsíců v závislosti na věku uchazeče o zaměstnání.

Dávky státní sociální podpory zahrnují přídavek na dítě, sociální příplatek, porodné, rodičovský příspěvek, dávky péstounské péče a dávky sociální podpory jinde nezařazené.

Ostatní dávky a výpomoci sociálního zabezpečení zahrnují především imputovaný státní příspěvek na zdravotní pojištění za osoby, za něž je plátcem stát, dále zvláštní sociální dávky pro příslušníky ozbrojených sil při skončení služebního poměru, dávky pomoci v hmotné nouzi a ostatní dávky povahy sociálního zabezpečení (např. příspěvek na péči). Patří sem také sociální dávky poskytované mimo vládní programy sociálního zabezpečení, tj. sociální podpory od zaměstnavatele (např. náhrady mezd v době nemoci poskytované zaměstnavatelem nebo podpory ze sociálního fondu).

Naturální sociální dávky zahrnují hodnotu výkonů zdravotnických zařízení ve výši uhrazené zdravotními pojišťovnami, dávky státní sociální podpory poskytované na bydlení a pohřebné a věcné dávky poskytované v rámci programů pro osoby zdravotně postižené a péče o staré občany.

Příspěvky na sociální zabezpečení za sektor domácností obsahují všechny (povinné i dobrovolné) platby hrazené přímo nebo zprostředkovaně těm, kdo poskytují sociální dávky, tj. fondy sociálního zabezpečení (vč. fondu nezaměstnanosti), zdravotní pojišťovny a penzijní fondy. Jsou uvedeny od roku jejich zákonného zavedení.

Sociální příspěvky zaměstnavatelů zahrnují zákonné sociální pojištění (na zajištění penzí, nemocenského, včetně příspěvku do fondu nezaměstnanosti), zdravotní a zákonné pojištění škod při pracovních úrazech nebo nemoci z povolání. Dobrovolné sociální příspěvky obsahují příspěvky zaměstnavatelů na penzijní připojištění, dobrovolné příspěvky na zdravotní a životní pojištění.

Platby těchto příspěvků vytvářejí nárok občana na sociální dávky a na zabezpečení lékařské péče ve prospěch pojištěnce nebo uživatele náhrady (např. nároky rodinných příslušníků nebo dědiců při úmrtí pojištěné osoby).

Plátcem příspěvků jsou zaměstnavatelé, kteří platí pojistné za své zaměstnance, zaměstnanci (formou srážky ze mzdy), samoplátcí (osoby samostatně výdělečně činné a jiné osoby, které se účastní daného systému pojištění) a stát.

